

en Kontrol med den Maade, hvorpaa denne Myndighed udøves. I saa Henseende tror jeg uægtelig, at vi ere blevne uheldigere stillede efter Grundloven, end vi vare før den Tid. Inden det nemlig var slaaet fast, at Fængsling skulde ske ved en Retskendelse og altsaa udelukkende henhørte under Domstolenes Omraade, havde Overøvrighederne — her i Kjøbenhavn Politidirektøren, paa Landet Amtmanden — en betydningsfuld Myndighed til at handle ved Siden af Forhørsdommeren og efter ham. De havde ikke blot en selvstændig Ret — i alt Fald gjaldt dette om Politidirektøren i Kjøbenhavn, medens det har været noget omtvistet, hvor vidt det samme kunde siges at være Tilfældet for Amtmændenes Vedkommende — til at beordre Arrest, — og det er selvfølgelig og maaste hovedsagelig dette, man havde Øje for, da man mente, at denne Ret til at arrestere skulde affattes, og at det fremtidig kun skulde være en Dommer, der under Dommeransvar skulde have Myndighed til at dekretare Arrest — men ogsaa en Myndighed til at relaxere en Arrest, i alt Fald navnlig, naar Underjøgelsen var sluttet af Forhørsdommeren, og naar Sagen var under Appel til højere Ret; i saa Tilfælde vare disse Autoriteter berettigede til at beordre den arresterede løsladt. Dette er nu faldet bort, det kan ikke ske, og dette fører til, at selv om Forhørsdommeren maatte have set fejl paa Sagen, hvad der jo kan hende ethvert Menneske —, selv om det er fejlagtigt, at der var lovlig og tilstrækkelig Grund til Arrestationen, kan den arresterede ikke af andre end ham løslades af Arresten, før Sagen naar frem til Paa kendelse ved Overinstansen eller i sidste Instans. Dette er efter min Mening højt uheldigt. Hvis man vil se efter, vil man i en Skrivelse fra Justitsministeriet af 23de Juni 1854 finde en Udtalelse, som viser, at saaledes er Forholdet netop nu efter Grundloven. Der var den Gang en Amtmand som rejste Spørgsmaalet for Ministeriet om, hvorvidt den tidligere Tilstand i alt Fald delvis kunde antages at bestaa efter Grundloven, men Ministeriet udtalte sig i det væsentlige herimod, for saa vidt ikke Overøvrigheden ved at appellere Sagen kunde bringe Spørgsmaalet til Paa kendelse af den overordnede Ret. Nu kommer dertil, at jeg tror, at det maaste nok kan siges, at vore Overdomstoles Praksis noget for meget gaar i den Retning, at selv om de maatte finde, at en Forhørsdommer noget har misbrugt sin Myndighed, gøre de dog ikke Ansvar gældende imod ham. Man finder meget sjældent Tilfælde, hvor der itendes en Forhørsdommer Straf; naar

det gaar højt, kommer der en mere eller mindre stærkt Misbilligelse af hans Fremgangsmaade under Sagen. Og saa dette tror jeg er uheldigt. Jeg ved meget godt, at det er og altid vil være en meget vanskelig Opgave at trække Stellanien paa rette Sted her, hvor det drejer sig om paa den ene Side at værne om Retsfikkerheden, at fyldestgøre de Krav, som Samsundet i sin Helhed stiller til, at Retsordenen skal respekteres til Bestyttelse for den enkeltes Ret, og paa den anden Side at værne om den enkeltes personlige Frihed, den sigtedes Interesser og retfærdige Krav paa ikke at blive udsat for større Lidelser eller Ulemper, end Hensynet til Samsundets Krav giver Tøje til at paaføre ham. Men jeg tror — jeg gentager det — at her som altid vil det afgørende i Virkeligheden være Retsindigheden og Retfærdighedsfølelsen hos de Mænd, i hvis Hænder Myndigheden er lagt, og jeg tror, at vi her i Landet ikke med Tøje kunne klage over vor Dommerstand.

Naar jeg nu efter disse almindelige Betragtninger vender mig til det foreliggende Lovforslag og vil se, hvorvidt det har raadet Bod paa de Ulemper, som, efter hvad jeg har anført, endnu kunne være til Stede, saa kan jeg ikke negte, at jeg straks, da jeg saa Lovforslaget, havde store Betæneligheder ved det. Det forekommer mig nemlig meget uheldigt, at samtidig med, at vi endnu have Inkvisitionsmaksimen i vor Kriminalproces, forsøges der her indført en Række Bestemmelser, som ere byggede paa og forudsættes at skulle anvendes efter Anklagemaksimen, som skal gælde, efter at vi ere gaaede over til den nu kriminelle Retspleje. Jeg har paa Forhaand næret Tvivl om, hvorvidt noget saadant kunde gaa an, og min Tvivl er paa ingen Maade bleven mindre ved, at jeg er bleven bekendt med det foreliggende Lovforslag. Jeg har for saa vidt været noget uheldig stillet, som jeg, da jeg gjorde mig bekendt med Lovforslaget, troede, at det var bygget udelukkende paa Kommissionsbetænkningen af 1875, hvad den ærede Ordfører for Forslagsstillerne jo ogsaa jagde ved Indbringelsen af Lovforslaget, medens det jo nu under Sagens Behandling er blevet oplyst, at Forslagsstillerne have været i Stand til ogsaa at tage Hensyn til det Arbejde, som er udført af den endnu siddende Proceskommission, stønt denne ikke er færdig med sit Arbejde og maaste ikke har naaet at faa det bragt i endelig Form eller i en saadan Form, som den ønsker at give det, naar det forelægges Offentligheden. Men, som sagt, Hovedanken mod det foreliggende Lovforslag maa siges at være den, at det